

Sportvisie 2020

**Sporten en bewegen is gezond voor
lichaam en geest**

Deze update visie vormt een kapstok voor
nadere invulling van het sportbeleid de
komende jaren. De sportvisie richt zich op:

- sport- en beweegstimulering,
- sportaccommodaties,
- sport en bewegen als middel,
- georganiseerd sporten, en
- ongeorganiseerd sporten.

Inhoud

Inleiding	2
Samenvatting.....	3
1. Landelijke ontwikkelingen	4
2. Veranderende sportomgeving	6
3. Visie op bewegen en sporten	7
4. Sport- en beweegstimulering	8
5. Sportaccommodaties.....	9
6. Sport en bewegen als middel	10
7. Georganiseerde sport.....	11
8. Ongeorganiseerde sport.....	12

Inleiding

“Sporten en bewegen is gezond voor lichaam en geest”. Vanuit dit standpunt stimuleren we breedtesport. Als gemeente zorgen we voor de bouw en aanleg van basisvoorzieningen als sporthallen en trainings- en wedstrijdvelden. Deze voorzieningen zijn voor meerdere doelen te gebruiken, waardoor ze zo intensief mogelijk worden benut.”

“We streven naar meer kostendekkendheid van gemeentelijke sportaccommodaties. Sponsoring door het bedrijfsleven en zelfwerkzaamheid van de leden van de sportverenigingen kunnen daaraan bijdragen. Bovendien zijn burgers zelf verantwoordelijk voor een gezonde levensstijl. Verenigingen helpen hen daarmee en kunnen besluiten de eigen bijdrage in de vorm van contributies te verhogen. Voor sportvoorzieningen huldigen we het principe dat kwaliteit voor kwantiteit gaat. Bij afwegingen als nieuwbouw of uitbreiding kan daarom ook worden gekeken naar beschikbare voorzieningen buiten de gemeentegrenzen.”

Dit zijn citaten uit de Strategische Visie 2010-2030. Meer recent zijn de volgende citaten uit het coalitieakkoord samen verder 2018-2022.

“Het belang van sport is duidelijk. Sporten draagt bij aan gezondheid en welzijn en is een sociaal bindmiddel. De inzet is om inwoners een leven lang te laten sporten. We willen een lange termijnplanning voor de (multifunctioneel te gebruiken) sportaccommodaties opstellen, in overleg met onderwijs en sportverenigingen. Hieruit vloeit voort dat er ruimte op de begroting moet zijn om daadwerkelijk stappen te kunnen zetten. Wij willen daarom een investeringsfonds voor sport, te vullen door te sparen, zoals we dat ook bij andere toekomstige investeringen hebben gedaan. Wij willen de Nadere regels sportinvesteringen Rijssen-Holten 2009 (1/3e-regeling sport) behouden. Er moet onderzocht worden of we zwemmen kunnen stimuleren door gratis toegang te geven aan een kind dat met een volwassene meegaat naar een van onze zwembaden.”

Deze citaten vormen de basis waarop deze Sportvisie gebaseerd is. Deze Sportvisie is opgesteld met een hoog realiteitsgehalte. Dit betekent dat er wensen zijn, maar ook dat rekening wordt gehouden met de financiële (on)mogelijkheden van de gemeente.

Dit document is een visie en vormt een kapstok voor nadere invulling van het sportbeleid de komende jaren. Bij vorming van het concrete beleid wordt deze visie als leidraad gebruikt. Gerealiseerde onderwerpen die onderdeel uitmaken van deze visie staan verderop in dit document vermeld.

Deze Sportvisie is opgebouwd vanuit de volgende punten:

1. Landelijke ontwikkelingen
2. Veranderende sportomgeving
3. Visie op bewegen en sporten
4. Sport- en beweegstimulering
5. Sportaccommodaties
6. Sport en bewegen als middel
7. Georganiseerde sport
8. Ongeorganiseerde sport

Een actueel onderwerp in dit visie document en tevens de visie van het lokaal sportakkoord verwoord, betreft paragraaf 6 “sport en bewegen als middel”. Het lokaal sportakkoord Rijssen-Holten is samen met het brede werkveld (onderwijs, zorg, cultuur, welzijn, en natuurlijk de sport) opgesteld. Verder geven de eerste twee hoofdstukken een algemeen beeld over ontwikkelingen op het gebied van sport. In hoofdstuk 3 is de visie in brede zin verwoord. In de hoofdstukken 4 tot en met 8 is de visie op onderdelen uitgewerkt.

Samenvatting

In deze samenvatting treft u een opsomming van de uitgangspunten in de visie.

Hoofdstuk 3, Visie op Bewegen en sporten

- Sporten is gezond voor lichaam en geest. Onze inwoners moeten zoveel mogelijk sporten en bewegen (het liefst een leven lang) en als gemeente willen we hieraan een bijdrage leveren.
- Sportvoorzieningen moeten adequaat uitgerust zijn.
- De gemeente neemt hierbij een regierol en faciliterende rol.
- Voornamelijk breedtesport wordt gestimuleerd, maar er is ook aandacht voor topsport als aanjager voor de jeugd.
- De accommodaties van buitensportverenigingen worden geprivatiseerd, hierbij wordt gestreefd naar een win-win situatie voor de verenigingen en de gemeente.

Hoofdstuk 4, Sport- en beweegstimulering

- We spreken de ambitie uit dat voor iedere inwoner een veilig en toegankelijk sport- en beweegaanbod in de buurt aanwezig is.
- De openbare ruimte wordt meer benut door deze beweeg- en sportvriendelijk te maken.
- Een belangrijke factor hierbij is om sport breed te denken voor het realiseren van welzijnsdoelstellingen, het werkt preventief om jongeren weerbaar te maken en hen te leren omgaan met normen en waarden en het heeft een positieve invloed op de economische waarde in de gemeente.

Hoofdstuk 5, Sportaccommodaties

- In Holten de beschikking houden over een buitenbad en de plannen voor nieuwbouw van het binnenbad in Rijssen worden verder uitgewerkt.
- Een onderzoek wordt gestart naar het stimuleren van zwemmen.
- Er wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor de bouw van een derde sporthal in Rijssen ter vervanging van gymzaal de Welleweg en gymzaal De Kroonweide.
- Verenigingen kunnen een beroep doen op de nieuwe investeringsregeling basale sportvoorzieningen.

Hoofdstuk 6, Sport en bewegen als middel

- Een sportvereniging is per definitie maatschappelijk betrokken.
- De gemeente faciliteert verenigingen bij het implementeren van sporten bewegen als middel.
- Een lokaal sportakkoord Rijssen-Holten wordt opgesteld.
- De uitvoering van het lokaal sportakkoord wordt samen met het brede werkveld opgepakt.

Hoofdstuk 7, Georganiseerde sport

- Sportverenigingen zijn van groot belang voor de maatschappij.
- De gemeente blijft, daar waar nodig, verenigingen ondersteunen door het verlenen van subsidie, het faciliteren van accommodaties en het bieden van verenigingsondersteuning.

Hoofdstuk 8, Ongeorganiseerde sport

- Sport breed denken vanuit andere beleidsterreinen, zoals recreatie en toerisme en wijkbeheer.
- De openbare ruimte geschikt maken voor doelgroepen die nu nog niet of nauwelijks sporten of bewegen, omdat de ongeorganiseerde sport veelal gebruik maakt van de openbare ruimte.
- Meer samenwerken met andere partijen zoals de Provincie Overijssel en de Regio Twente.

1. Landelijke ontwikkelingen

Uit de samenvatting en conclusies van de “Rapportage Sport 2018” van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) is een aantal landelijke ontwikkelingen te destilleren.

Zo is sport voor de meeste mensen een vorm van vrijetijdsbesteding. Echter ondanks dat men de laatste jaren meer vrije tijd heeft gekregen, is men voornamelijk meer tijd aan media gaan besteden (tv en computer). Het begrip “zitgedrag” scoort met gemiddeld 8,7 uur per dag hoog in vergelijking met buurlanden. Hoewel sportparticipatie van ouderen de afgelopen 4 jaren stabiel is gebleven, heeft de vergrijzing en de daaraan gekoppelde toename van chronische aandoeningen en beperkingen een minder gunstig effect op sport.

Veel mensen hebben een connectie met sport. Ze zijn passief met sport bezig door wedstrijden te bezoeken en de sport via media te volgen. Anderen zijn actief bezig door te zwemmen, hard te lopen, te fietsen, ze zijn lid van een sportvereniging of doen mee met wedstrijden of evenementen.

Waarbij landelijk de deelname in de georganiseerde sport licht terugloopt, zien we een toename binnen het ongeorganiseerd sporten. Naar verwachting zal dit alleen maar toenemen. Het is bijvoorbeeld makkelijker een half uurtje hardlopen in te passen dan een training in groepsverband. Bij ongeorganiseerd sporten is men niet afhankelijk van anderen en heeft men dus niet te maken met gezette tijden. Daarnaast is er een grote deelname bij evenementen als de Triathlon Holten, Triathlon Rijssen, De Rijsserbergloop en de Diepe Hel / Holterbergloop.

De totale sportdeelname is de afgelopen 4 jaren stabiel gebleven. Hoewel landelijk het aandeel sportclubleden stabiel is, wordt een lichte maar gestage terugloop in het aantal verenigingen die aangesloten zijn bij een NOC/NSF aangesloten sportbond gesignaleerd. Dit effect is ook merkbaar door een lichte daling van het aantal leden naar 5,2 miljoen in 2017. Om het sporten mogelijk te maken wordt er een beroep gedaan op een groot aantal vrijwilligers. De sportsector is daarmee een belangrijk onderdeel van een maatschappij waarin mensen meedoen in de samenleving.

Uit het onderzoek van het SCP lijkt het erop dat wie wil sporten, kiest uit het beschikbare aanbod. Dit impliceert dat een uitbreiding van het sportaanbod in onze gemeente de kans vergroot dat mensen, die nu niet sporten, dan wel gaan sporten. Vanzelfsprekend blijken sporters vaker te voldoen aan de normen voor gezond bewegen dan niet-sporters. Echter in een derde van de gevallen blijken ook sporters niet aan de fitnorm (minimaal 3 keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve activiteit verrichten) te voldoen. Ook voor sporters is het dus van belang hun leefstijl, en dan voornamelijk wat het **zitgedrag** betreft, kritisch te bekijken om te voorkomen dat zij vermijdbare gezondheidsrisico's lopen.

De volksgezondheid Toekomstverkenning (www.vtv2018.nl) vermeld een levensverwachting van 86 jaar in 2040 en een verdrievoudiging van het aantal 90-plussers. Naar verwachting heeft in 2040 ongeveer 54% van de bevolking één of meerdere chronische aandoeningen.

Uit de rapporten “Fit en Gezond in Overijssel 2016” en de “Jeugdsportmonitor 2016” is in zijn algemeenheid op te maken dat in onze gemeente het aantal jeugdleden bij een sportvereniging en het aantal volwassen leden stabiel is gebleven. Het aantal jeugdigen met minimaal 1 zwemdiploma is toegenomen. Het aantal jeugdigen dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) is stabiel gebleven. Bij volwassenen is er een stijging van het aantal dat voldoet aan de NNGB. Het aantal jeugdigen met matig en ernstig overgewicht laat een lichte stijging zien. Daarentegen is het aantal volwassenen met matig overgewicht iets gedaald. Het aantal volwassenen met ernstig overgewicht is licht gestegen.

Bewegen is een must, daar kan geen twijfel over bestaan. Maar hoeveel moet je bewegen om gezond te blijven? De beweegrichtlijnen 2017 vermeld het aantal beweegmomenten om gezond te blijven. Volgens deze richtlijnen is bewegen goed en is meer bewegen beter.

De beweegrichtlijnen voor kinderen

Voor kinderen van 4 tot 18 jaar geldt de volgende beweegrichtlijn:

- Bewegen is goed, meer bewegen is beter.
- Doe minstens elke dag een uur aan matig intensieve inspanning. Langer, vaker en/ of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel.
- Doe minstens driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten.
- En: voorkom veel stilzitten.

Voor kinderen jonger dan vier jaar geven de beweegrichtlijnen, wegens gebrek aan onderzoek, geen advies. Voor hen is het belangrijkste dat ze gevarieerd bewegen en motorische vaardigheden aanleren.

De beweegrichtlijnen voor volwassenen en ouderen

De beweegrichtlijn voor volwassenen en ouderen is als volgt:

- Bewegen is goed, meer bewegen is beter.
- Doe minstens 150 minuten per week aan matig intensieve inspanning, verspreid over diverse dagen. Langer, vaker en/ of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel.
- Doe minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten, voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen.
- En: voorkom veel stilzitten.

2. Veranderende sportomgeving

Sport en de manier waarop de samenleving die beleeft is net als alles aan verandering onderhevig. De maatschappelijke veranderingen zijn ook te merken in de sport. Door vergrijzing en een afnemend aantal geboorten verandert de samenstelling van de inwoners die de vraag bepalen naar sport.

De vraag verandert daarnaast ook vanuit de inwoners zelf door een andere belevenis en andere behoeften. Ook individualisering is een maatschappelijke trend die binnen de gemeente Rijssen-Holten merkbaar is. Inwoners verwachten meer en meer dat voorzieningen beschikbaar zijn om aan de eigen behoefte te voldoen en zijn minder geneigd zelf bij te dragen als vrijwilliger.

Ook de manier waarop sport kan worden beoefend en middelen hiervoor veranderen. Een belangrijk voorbeeld daarvan is het toepassen van kunstgrasvelden. Met kunstgrasvelden hebben verenigingen meer mogelijkheden omdat de velden intensiever gebruikt kunnen worden.

Een andere merkbare trend is een toename van individueel sporten. Naast het in verenigingsverband sporten is ook de individuele sportbeoefening zoals het alleen hardlopen, fietsen, mountainbiken of meer recreatief wandelen een niet te onderschatten sportbeoefening.

Sport neemt in deze veranderende maatschappij nog steeds een belangrijke plaats in. Veranderingen hoeven niet noodzakelijkerwijs te worden gezien als bedreigingen maar bieden ook kansen. Wel is duidelijk geworden dat de veranderingen dwingen tot een andere invulling van sport door zowel gemeente als door de verenigingen en andere sportaanbieders.

Er zal meer rekening moeten worden gehouden met de wensen van de maatschappij en individuen. Daarbij zullen verenigingen zich meer professioneler moeten inrichten om dit mogelijk te maken bij de afnemende bereidheid tot vrijwilligerswerk.

De noodzaak voor deze ontwikkeling wordt nog verder versterkt door de economische omstandigheden en de ontwikkelingen bij de overheid die zich meer en meer richt op beleidsmatige, regisserende zaken en minder inhoudelijke bemoeienis. De gemeente Rijssen-Holten richt zich meer op beleid en regisserende zaken. Ook in onze gemeente is te merken dat het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk moet worden ingezet.

Door de verschuiving in de vraag vanuit de maatschappij en de rol van de gemeente wordt een andere benadering van verenigingen gevraagd. De van oudsher opgelegde rol om de dagelijkse invulling van trainers, accommodatie en wedstrijden te organiseren blijft, maar wordt tevens uitgebreid met meer inspelen op de vraag en zoeken naar mogelijkheden. Sport en bewegen als middel kan hier invulling aan geven. Door bijvoorbeeld mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten bij klussen op het sportpark, clubhuis of vereniging.

Dit inspelen op de vraag en mogelijkheden van de maatschappij vraagt een andere inspanning van verenigingen. Dit gaat niet van de ene op de andere dag. Het beleid van de gemeente Rijssen-Holten is er voor de komende periode dan ook op gericht om verenigingen te ondersteunen in die verandering (bijvoorbeeld door verenigingsondersteuning). Daarmee bereiken we samen dat een rijk sportaanbod behouden kan blijven die aansluit op de vraag. De sportvisie blijft de doelstelling, om sport vanuit een gezond en sociaal oogpunt te stimuleren, ondersteunen.

3. Visie op bewegen en sporten

De Sportvisie 2020 geeft invulling aan een toekomstbestendig beleid voor bewegen en sport in de gemeente Rijssen-Holten, rekening houdend met de hiervoor geschetste trends en ontwikkelingen. Daarbij hanteren wij een integrale aanpak van sport en bewegen, gezondheid, onderwijs, sociale participatie, zorg, doelgroepenbeleid, toegankelijkheid, inzet op wijk/buurniveau, spreiding van de accommodaties en het streven naar sterke, vitale verenigingen. Samen met alle betrokken partijen in de gemeente Rijssen-Holten willen wij werken aan de realisatie van onze visie.

Visie

Sporten en bewegen is gezond voor lichaam en geest. Onze inwoners moeten zoveel mogelijk sporten en bewegen (het liefst een leven lang) en als gemeente willen we hieraan een bijdrage leveren. Sportvoorzieningen moeten hiervoor adequaat uitgerust zijn. Als gemeente zien we voor onszelf een regierol en faciliterende rol weggelegd.

Sterke sportverenigingen weten te boeien, te binden en hebben een meerwaarde voor de samenleving. Hierbij kan de kracht van sportverenigingen beter benut worden door het stimuleren en activeren van sport en bewegen als middel op basis van vrijwilligheid en vrijblijvendheid. Wij willen sportverenigingen stimuleren en faciliteren om sterk (vitaal) te worden. Vanuit dit standpunt wordt vooral de breedtesport gestimuleerd. Ook is er aandacht voor topsport dat als sport stimulerende factor voor de jeugd van belang is. Bijvoorbeeld het Nederlands damesteam voetbal dat door behaalde successen mede verantwoordelijk is voor de explosieve groei van meiden- en damesvoetbal.

Hoe willen we dit bereiken

De visie zoals in vorenstaande omschreven is gebaseerd op 5 pijlers van ons sport- en beweegbeleid.

Deze pijlers zijn:

- Sport- en beweegstimulering
- Accommodaties (waaronder efficiënt en effectief accommodatiegebruik/beleid)
- Sport en bewegen als middel
- Georganiseerde sport
- Ongeorganiseerde sport

4. Sport- en beweegstimulering

Bewegen en sporten is voor zeer veel mensen een populaire vorm van vrijetijdsbesteding. Bewegen en sporten is voor de gemeente Rijssen-Holt en de basis voor een gezonde en actieve leefstijl, waarbij keuzevrijheid voor het individu voorop staat. De ambitie is dat voor iedere inwoner van de gemeente een sport- en beweegaanbod in de buurt aanwezig is, dat bovendien veilig en toegankelijk is. We scheppen daarom voorwaarden om mensen (meer) te kunnen laten sporten en bewegen. Vanuit de regierol omarmen we daarbij het particuliere initiatief en de publiek private samenwerking.

Het vergroten van de sport- en beweegdeelname (een leven lang) in de gemeente is de basis van het gemeentelijk sportbeleid. Sport en bewegen wordt ingezet in het kader van gezondheid, zoals het bestrijden van overgewicht en het mogelijk voorkomen, vertragen of minder ernstig laten verlopen van chronische aandoeningen en ziekten (zoals hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten, diabetes type 2, etc.). Ook is sport en bewegen een erkend middel in de bevordering van psychische gezondheid en het voorkomen van depressies (een gezonde geest in een gezond lichaam).

Integratie en participatie

Samen bewegen en sporten draagt bij aan het realiseren van welzijnsdoelstellingen. Het bevordert integratie en participatie en vergroot de sociale samenhang en leefbaarheid. Sport en bewegen verbindt burgers met elkaar. Mensen zoeken elkaar op om met elkaar te sporten, als vrijwilliger actief te zijn en om elkaar aan te moedigen. Het versterkt een goed woon- en leefklimaat en draagt bij aan een groter gevoel van veiligheid.

Jongeren

Beweeg- en sportactiviteiten werken preventief om jongeren weerbaar te maken en hen spelenderwijs te leren omgaan met normen en waarden. Het helpt risicogedrag ombuigen en schoolprestaties verbeteren. De kans bestaat dat een vroege kennismaking met sport en bewegen ervoor zorgt dat kinderen een actieve en gezonde levensstijl ontwikkelen. Hiermee wordt de basis gelegd voor een leven lang sporten.

Ouderen

Bewegen is voor veel mensen een laagdrempeliger activiteit dan (intensief) sporten en neemt in de toekomst in belang toe, zeker gezien de vergrijzing. Voor veel ouderen is het (starten met) sporten een brug te ver. Voor hen kan met 'simpelweg' bewegen positieve effecten worden bereikt die lijken op de positieve effecten als gevolg van sportparticipatie. Een bewegrijke dag kan relatief eenvoudig worden ingepast in de normale dagelijkse activiteiten, maar hier gaat wel een fase van bewustwording aan vooraf. Meer bewegen wordt dan een vast en logisch onderdeel van de dagindeling. Hierdoor volgt een actieve levensstijl met positieve effecten. De openbare ruimte kan hierin faciliteren door beweegvriendelijk te worden gemaakt. Dit mede gelet op het toenemend aantal personen dat sport en beweegt in deze openbare ruimte.

Economische waarde

Bewegen en sporten beïnvloedt het zelfbeeld van mensen in positieve zin, bevordert het geluksgevoel en gaat ziekteverzuim tegen. De productiviteit wordt bevorderd en daarmee zorgt dit voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers. Sport creëert ook werkgelegenheid en heeft een economische waarde voor de gemeente via (commerciële) sportaanbieders, sportdetailhandel en top- en breedtesportevenementen.

Kortom, sport breed denken biedt mogelijkheden om op verschillende beleidsterreinen voordelen te halen.

5. Sportaccommodaties

In onze gemeente hebben we diverse sportaccommodaties. Accommodaties voor binnensport en accommodaties voor buitensport. Particuliere accommodaties en gemeentelijke accommodaties. Deze accommodaties dragen voornamelijk bij aan de georganiseerde sport, maar ook aan de ongeorganiseerde sport (zwembaden).

Zwembaden

De komende jaren zullen er geen grote veranderingen plaatsvinden aan zwembad Twenhaarsveld. Dit buitenbad voldoet aan de verwachtingen en trekt goede bezoekersaantallen, voornamelijk vanuit de sector recreatie en toerisme. De voorbereidingen van nieuwbouw van het binnenbad De Koerbelt zijn gestart. De nieuwbouw zal in 2022 gereed zijn.

Er zal onderzocht worden of we zwemmen kunnen stimuleren door gratis toegang te geven aan een kind dat met een volwassene meegaat naar een van onze zwembaden.”

Binnensportaccommodaties

Vooropgesteld zijn we blij met de private binnensportaccommodaties. Dit beleid richt zich echter op de gemeentelijke binnensportaccommodaties. Onder deze accommodaties vallen de sporthallen en gymlokalen. Deze accommodaties worden door de gemeente beheerd.

In 2017 is door Synarchis een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit en capaciteit van de binnensportaccommodaties. Uit dit onderzoek is gebleken dat er gemeente breed ruim voldoende capaciteit binnensportaccommodaties beschikbaar is voor bewegingsonderwijs. Geadviseerd is een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de mogelijkheden voor de bouw van een derde sporthal in Rijssen ter vervanging van gymzaal de Welleweg en gymzaal De Kroonweide.

Vanuit het onderwijs maken De Ronde Maat, Constantijnschool, De Brekeldschool en de Willem Alexanderschool gebruik van de gymzalen Welleweg en Kroonweide. De bouw van een derde sporthal vermindert de druk op de Reggehal en de Stroekeld en biedt verenigingen perspectief om verder te groeien. Bij het eventueel situeren van een nieuwe sporthal zal rekening gehouden moeten worden met de afstanden tot gemelde scholen. Verder is in het onderzoek geen rekening gehouden met een eventuele realisatie van een basisschool in het Opbroek.

Buitensportaccommodaties

In de lijn van kwaliteit gaat voor kwantiteit, zal de focus van de gemeente voor het zorgen van basale sportvoorzieningen gericht zijn op de bestaande sportparken. Voor nieuwe basale initiatieven¹ kunnen verenigingen een beroep doen op de nieuwe investeringsregeling basale sportvoorzieningen. Deze subsidieregeling vervangt met ingang van 2020 de regeling sportinvesteringen Rijssen-Holten 2009 (1/3e-regeling sport).

Voor een lange termijnplanning en daarmee zicht op toekomstige investeringen is een meerjaren onderhoudsplan buitensportaccommodaties (MJOP) opgesteld.

Verder is er een investeringsfonds gerealiseerd door het instellen van een reserve Sport. Deze reserve wordt jaarlijks aangevuld (het sparen) met niet volledig ingezette sportbudgetten.

¹ Rapport basale voorzieningen sport van 2 februari 2017.

6. Sport en bewegen als middel

De strategische visie van de gemeente geeft een beeld van de gewenste ontwikkeling van Rijssen-Holten in 2030. In deze strategische visie 'Samen en Ondernemend' is op basis van de drie pijlers "eigen identiteit, ondernemend Rijssen-Holten!, en modern noaberschap" onder andere het programma sport vastgesteld. Hierin wordt gesteld dat de gemeente zorgt voor de bouw en aanleg van basisvoorzieningen als sporthallen, zwembaden en trainings- en wedstrijdvelen. Van de burger en het bedrijfsleven mag hiervoor iets terug worden verwacht. Te denken valt aan sponsoring door het bedrijfsleven, zelfwerkzaamheid van leden van sportverenigingen en in zijn algemeenheid het neerleggen van verantwoordelijkheid voor gezond leven bij de burger.

Maatschappelijke betrokkenheid

De gemeente streeft in haar beleid steeds meer naar maatschappelijke betrokkenheid. Het is daarbij van belang dat ook de sportverenigingen uit de gemeente Rijssen-Holten, op basis van vrijwilligheid en vrijblijvendheid aansluiten op dit beleid van de gemeente. De sportverenigingen vervullen een belangrijke rol in die maatschappelijke betrokkenheid, zoals het gelegenheid bieden voor sportdeelname aan jeugd, ouderen, mensen met een beperking en zorgjongeren. De van oudsher belangrijke en brede maatschappelijke functie van de sportverenigingen richt zich in essentie veelal alleen op het beoefenen van hun kerntaak, de sport.

Sporten en bewegen als middel binnen het sociaal domein

Sinds de decentralisaties van de WMO, Jeugdwet en Participatiewet binnen het sociaal domein is de aandacht voor "sport en bewegen als middel" flink toegenomen. Dat is logisch, want sport en bewegen kan op verschillende manieren bijdragen aan mogelijke oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Uit diverse onderzoeken blijkt dat sport en bewegen (als middel) positieve effecten heeft op de gezondheid en de participatiegraad van burgers. Onderzoek onderbouwt bovendien dat sporten en bewegen sociaal economische waarde heeft.

Sporten en bewegen dragen intrinsiek bij aan het welbevinden en de gezondheid van alle inwoners. Ook versterken sport- en beweegactiviteiten de lokale samenleving door het bevorderen van maatschappelijke participatie (denk hierbij bijvoorbeeld aan het tegengaan van eenzaamheid). In het kader van het sociaal domein en het gezondheidsbeleid wordt de samenwerking tussen maatschappelijke instellingen op gebied van zorg en welzijn, onderwijs, maatschappelijke organisaties en sportorganisaties voor wat betreft sport en bewegen actief bevorderd.

Sport en bewegen biedt kansen

Met hoofdstuk 4 (Sport- en beweegstimulering) in ons achterhoofd, nemen we als uitgangspunt dat alle sportverenigingen al van grote maatschappelijk waarde zijn. Sport en bewegen kan verenigingen aanvullend ook kansen bieden. Activiteiten naar behoefte kunnen leiden tot meer leden, vrijwilligers en inkomsten voor sportaanbieders door bijvoorbeeld het breder openstellen van de accommodatie.

Lokaal sportakkoord

In het Nationaal sportakkoord, opgesteld door VNG/VWS wordt met name het plezier van sport en bewegen benadrukt. In navolging van dit akkoord is in samenwerking met het brede werkveld (onderwijs, zorg, cultuur, welzijn, bedrijfsleven en natuurlijk de sport) een lokaal sportakkoord Rijssen-Holten opgesteld. Naast de visie op sport en bewegen als middel, zijn ambities en acties geformuleerd voor de thema's "Inclusief sporten en bewegen" en "Vitale sport- en beweegaanbieders". De uitvoering van het lokaal sportakkoord zal samen met het brede werkveld opgepakt gaan worden. Een resultaatgerichte samenwerking wordt gestructureerd rond het realiseren van kleinschalige matches tussen een sportaanbieder (met activiteit, accommodatie en sociaal netwerk) en een maatschappelijke organisatie (die deelnemers kan vinden, binden en begeleiden). De gemeente faciliteert dit proces.

7. Georganiseerde sport

Georganiseerde sport is niet meer uit onze maatschappij weg te denken. Denk hierbij aan de diverse verenigingen waarbinnen verschillende sporten beoefend worden. Binnen onze gemeente is sprake van een stabiel verenigingsklimaat. Uit de rapporten Jeugdsportmonitor 2016 en Fit en gezond in Overijssel 2016 van Sportservice Overijssel blijkt dat het aantal leden ten opzichte van 2012 het aantal volwassen leden gelijk is gebleven en het aantal jeugdleden licht is gestegen. Naast het feit dat er meer mensen zijn die ongeorganiseerd sporten (zie hoofdstuk 8), blijft het aantal georganiseerde sporters stabiel. Dit betekent dat meer mensen sporten of dat mensen meer sporten.

Wat verstaan we onder georganiseerde sport?

Georganiseerd sporten is het in verenigings- of wedstrijdverband actief bewegen gericht op prestatie, plezier en voldoening. Bij georganiseerde sport hoeft men niet altijd lid te zijn van een vereniging. Men kan immers ongeorganiseerd trainen en zich inschrijven voor bijvoorbeeld een hardloophwedstrijd.

Hoewel sport steeds meer als consumptiegoed wordt beschouwd, blijven sportverenigingen de spil in het georganiseerd sporten. Echter leden van verenigingen denken niet altijd meer vanuit de vereniging, maar vanuit consumptie. “Ik ben lid en heb recht op een training en een wedstrijd in de week”. Dit kan tot problemen binnen het vrijwilligerskader van de vereniging leiden. De vereniging is immers ontstaan doordat een groep mensen met elkaar een bepaalde sport wilden uitoefenen met een bepaald doel voor ogen. De meeste verenigingen zijn decennia geleden opgericht en het is de vraag of de huidige / nieuwe leden vanuit dat doel lid worden, of puur om de sport te bedrijven. De verenigingen staan voor de uitdaging om het verenigen weer de basis te laten worden van hun vereniging. De KNVB heeft hierover een pakkende animatie gemaakt. Deze is te bekijken via https://www.youtube.com/watch?v=Umomu_aDQ4w.

Los van sport en beweging hebben sportverenigingen een grote maatschappelijke waarde. Naast het bevorderen van de gezondheid door sporten / bewegen, is er binnen een vereniging sprake van sociale cohesie. Mensen ontmoeten elkaar, krijgen normen en waarden mee, hebben meer vertrouwen in zichzelf en in anderen en sporten in verenigingsverband vormt een goede basis voor integratie.

Ondanks dat de gemeente meer als regisserend en faciliterend zal optreden, blijven wij als gemeente verenigingen ondersteunen waar het nodig is. Sportverenigingen zijn namelijk van groot belang voor de maatschappij. De gemeente blijft bijvoorbeeld ondersteunen door het beschikbaar stellen van subsidie, het faciliteren van accommodaties en het bieden van verenigingsondersteuning.

8. Ongeorganiseerde sport

Binnen de Nederlandse sport- en beweegwereld doet zich een serieuze ontwikkeling voor. Zowel op landelijk, regionaal als lokaal niveau wordt geconstateerd dat steeds meer mensen kiezen om ongeorganiseerd te sporten. Deze ontwikkeling duidt op een sterke verandering binnen het sportgedrag van de sport- en beweegconsumenten.

Wat verstaan we onder ongeorganiseerde sport?

Ongeorganiseerd sporten is een andere manier van sporten en bewegen als de georganiseerde sport. Onder ongeorganiseerd sporten verstaan wij het niet in verenigings- of wedstrijdverband ongedwongen en actief bewegen gericht op plezier en voldoening. Dit betekent overigens niet dat ongeorganiseerd sporten per definitie alleen sporten betekent.

Tegenwoordig wordt sport steeds meer beschouwd als een consumptiegoed. Mensen willen zelf het tijdstip, de duur, het niveau enzovoort van de sport- of beweegbeoefening bepalen. Men wil sporten of bewegen wanneer het hen zelf uitkomt. Vaak is dit binnen een sportvereniging niet mogelijk. We willen tegenwoordig vrijer, spontaner en minder verplichtend sporten en bewegen, waarbij er meer gericht wordt op ontspanning en plezier dan op prestatie en wedstrijden. De kracht, maar tevens ook een valkuil is dat ongeorganiseerd sporten geheel vrijblijvend en ongedwongen beoefend kan worden.

Onder ongeorganiseerde sporten verstaan wij naast bijvoorbeeld hardlopen en wielrennen ook activiteiten als wandelen en fietsen. Wij zijn van mening dat de beleidsterreinen recreatie en toerisme en sport nauw met elkaar moeten samenwerken. Vooral ook omdat de ongeorganiseerde sport veelal gebruik maakt van de openbare ruimte. In financiële zin is ongeorganiseerde sport aantrekkelijker voor de gemeente dan de georganiseerde sport. Als we investeringen in, en het onderhouden van specifieke sportaccommodaties vergelijken met aanpassingen in de openbare ruimte voor de ongeorganiseerde sport, zijn investeringen in de openbare ruimte goedkoper. Bovendien draagt sport en bewegen in de openbare ruimte bij aan de sociale veiligheid binnen de gemeente. Ook de toeristische sector heeft baat bij investeringen in sport- en beweegfaciliteiten in de openbare ruimte.

We benadrukken dat het belangrijk is om “sport breed” te denken. Dit betekent dat bij aanpassingen in de openbare ruimte ook de kansen die de omgevingswet sport en bewegen biedt, moeten worden meegenomen. Hierdoor wordt de openbare ruimte meer geschikt gemaakt om meerdere doelgroepen te bereiken die nu nog niet of nauwelijks sporten en bewegen. We gaan ervan uit dat de drempel om te bewegen of te sporten hierdoor verlaagd wordt. Hierbij moet gedacht worden aan simpele oplossingen, zoals het aanbrengen van een hinkelbaan in een kinderrijke buurt. Alleen al het aanbrengen van belijning of het kleuren van tegels zal kinderen aanzetten dit in hun spel te gebruiken.

Voor de ongeorganiseerde sport is het belangrijk dat binnen de gemeentelijke organisatie integraal geadviseerd wordt. Ook is het belangrijk nauwe banden aan te gaan met partijen als de Provincie Overijssel en de Regio Twente.

Sporten en bewegen is gezond voor lichaam en geest! Ongeorganiseerde sport zal hier zeker aan bijdragen.